

CỤC NHÀ GIÁO VÀ
CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

NGUYỄN THỊ THANH GIANG

TỔ CHỨC CỨU TRỢ TRẺ EM

BỘ CÔNG CỤ HỖ TRỢ TRẺ MẦM NON LÀM QUEN VỚI ĐỌC VIẾT VÀ TOÁN

CUỐN SỐ 1:

GIỚI THIỆU TỔNG QUAN

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

GIỚI THIỆU

Biết chữ, hay quá trình trở thành người biết đọc, biết viết được bắt đầu ngay từ những năm tháng đầu đời của trẻ. Mặc dù trẻ mầm non chưa biết đọc và viết nhưng những kĩ năng để có thể đọc, viết sau này đang được hình thành (được gọi là giai đoạn tiền đọc viết hay làm quen với đọc viết). Tương tự, từ trước khi trẻ học cách cộng, trừ, nhân, chia và đếm đến một trăm, trẻ đã làm quen với rất nhiều khái niệm sơ đẳng về toán (hay làm quen với toán).

Kết quả nghiên cứu về tiến trình cho trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán chỉ ra rằng, những kĩ năng ban đầu về đọc viết và toán mà trẻ hình thành trong những năm thơ ấu là rất quan trọng cho sự phát triển của trẻ và những kĩ năng này sẽ hỗ trợ cho sự phát triển những năng lực phức tạp hơn về đọc viết và toán ở những năm đầu tiểu học và những năm tiếp theo (Mullis, Martin, Kennedy, Foy, 2007). Việc cho trẻ tiếp xúc sớm với tài liệu, sách, các ý tưởng toán và “nói chuyện về toán” có tác động tích cực tới kết quả học tập sau này của trẻ ở nhà trường (Jordan, 2007). Thậm chí, những kiến thức về đọc viết và toán trong những năm đầu đời còn là yếu tố đảm bảo kết quả học tập ở trường tốt hơn cả việc can thiệp ở những năm đầu tiểu học.

Các nghiên cứu khác về đọc viết của trẻ mầm non cũng chỉ ra rằng, trẻ em dù mới 6 tuần, 6 tháng hay 6 tuổi đều cần được nuôi dưỡng trong môi trường ngôn ngữ và toán, thông qua các tương tác có chủ đích với cha mẹ, người chăm sóc trẻ và giáo viên. Tất cả những trẻ dù rất nhỏ đều đang học ngôn ngữ dưới dạng nói và viết hằng ngày. Trẻ sơ sinh tạo ra âm thanh như “babababa” để thể hiện cách trẻ kết nối giữa những gì nghe thấy và âm thanh mình có thể tạo ra. Trẻ lớn hơn có thể nhận biết được nhãn hiệu trên hộp thực phẩm và các kí hiệu khác... Tương tự như vậy, trẻ có

thể chưa biết cộng trừ nhưng khi được tương tác với môi trường thích hợp sẽ khuyến khích trẻ hình thành những nền tảng cho việc học những khái niệm toán sau này (Powell & Butterworth, 1971; Butterworth, 1999a, 1999b, 1999c)

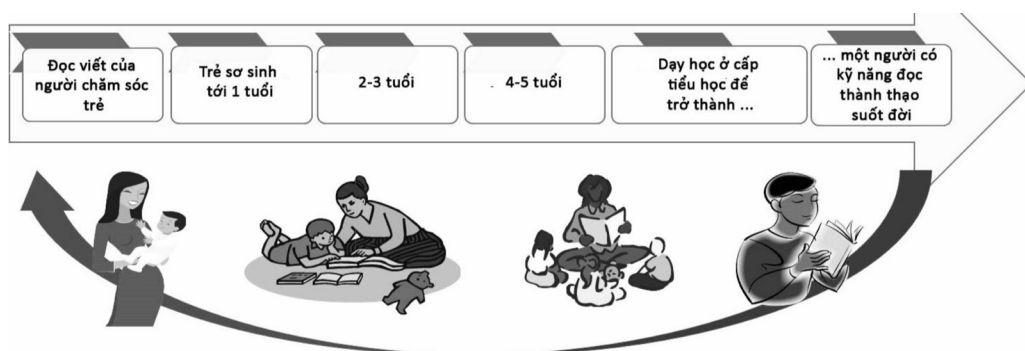
Những nghiên cứu của Tổ chức Cứu trợ Trẻ em (SCI) tại một số quốc gia cho thấy, nhiều trẻ em đang học mầm non cần cải thiện hơn nữa các kỹ năng đọc viết và toán. Bên cạnh đó, giáo viên mầm non cũng cần được bổ sung thêm những kỹ năng tổ chức hoạt động giáo dục để hướng dẫn trẻ làm quen với đọc viết và toán. Tổ chức Cứu trợ Trẻ em đã xây dựng một bộ công cụ gồm 7 cuốn tài liệu với mục đích hỗ trợ phát triển các kỹ năng đọc viết và toán cho trẻ từ 3-6 tuổi trong các cơ sở giáo dục mầm non và gia đình.

Cuốn **Giới thiệu tổng quan** này nhằm giúp các đối tác của Tổ chức Cứu trợ Trẻ em cũng như các giáo viên và người chăm sóc trẻ nắm được các kỹ năng đọc viết và toán cần phát triển cho trẻ trong thời thơ ấu. Tài liệu cũng cung cấp một số hoạt động minh họa cách thức hỗ trợ phát triển những kỹ năng này tại các cơ sở giáo dục mầm non cũng như tại nhà cho các bậc cha mẹ. Các hoạt động đều được thiết kế dưới hình thức chơi mà học, mang tính thân thiện phù hợp với trẻ nhỏ.

Làm quen với đọc viết là gì?

Làm quen với đọc viết là hoạt động nhằm hình thành những kiến thức, kĩ năng, thái độ liên quan đến đọc và viết của trẻ trong giai đoạn đầu đời. Đọc viết là một phần của quá trình phát triển về ngôn ngữ, với mục tiêu cuối cùng là đọc thành thạo. Giai đoạn quan trọng đầu tiên này bắt đầu khi trẻ được sinh ra và kết thúc khi trẻ đã có thể đọc ở mức độ lưu loát. Làm quen với đọc viết được quan tâm đối với trẻ ngay từ khi còn rất nhỏ (thậm chí mới chỉ 1-2 tuổi) để trẻ có thể tiếp cận với những kĩ năng và công cụ cần thiết cho việc đọc (Sulzby và Teale, 1991).

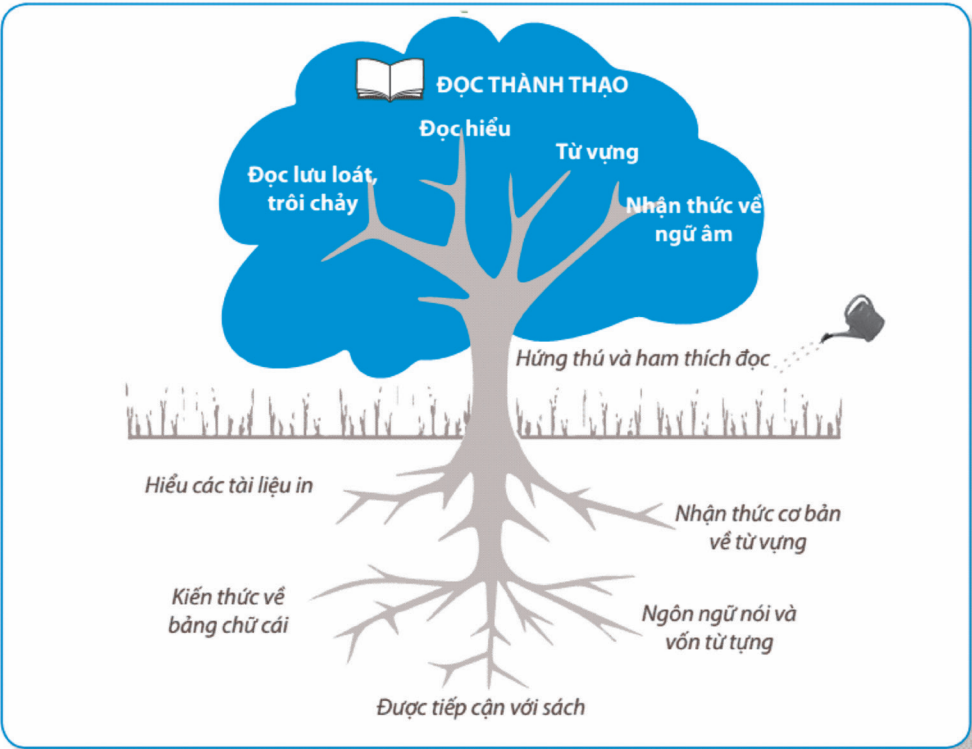
Hình 1: Nền tảng của đọc viết bắt đầu từ khi trẻ mới sinh ra và hình thành trong những năm đầu đời. Sự hỗ trợ của người lớn đối với trẻ em trong giai đoạn này rất quan trọng với mục tiêu cuối cùng là giúp trẻ có thể đọc thành thạo ở tiểu học.



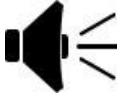
Tầm quan trọng của việc cho trẻ làm quen với đọc viết được minh họa thông qua hình ảnh cây xanh tại hình 2, đây được xem là nền tảng của kĩ năng đọc. Nếu không có những kĩ năng đọc viết ở giai đoạn mầm non, trẻ em sẽ

gặp khó khăn hơn rất nhiều trong việc hình thành kĩ năng đọc, từ đó có thể dẫn đến nguy cơ học kém và bỏ học. Những kĩ năng đọc viết cho trẻ mầm non là những kĩ năng **cần phải có** đối với trẻ để có thể hình thành những kĩ năng phức tạp hơn sau này.

Hình 2: Làm quen với đọc viết là gốc rễ của khả năng đọc thành thạo



Bộ tài liệu này chú trọng đến 5 nội dung cơ bản trong tiến trình hình thành các kĩ năng đọc viết cho trẻ mầm non. Bao gồm:

Trò chuyện và lắng nghe	Hiểu về chữ viết	Hiểu về sách	Kiến thức về bảng chữ cái	Hiểu từ và âm
			ABC	
Trẻ có thể hiểu và sử dụng ngôn ngữ thông qua nghe, nói và tiếp nhận từ mới.	Trẻ có kiến thức và hiểu được chức năng của những kí hiệu in (chữ cái, từ, tranh ảnh và chữ viết) và ý nghĩa của chúng.	Trẻ hiểu thế nào là sách, cách sử dụng và đọc sách, bước đầu có thói quen đọc sách.	Trẻ có thể biết tên, cấu tạo của các chữ cái trong bảng chữ cái.	Trẻ có thể phân biệt và bắt chước các âm thanh của ngôn ngữ và hiểu rằng các âm (và chữ cái) được kết hợp để tạo thành từ.

Ngoài những nội dung được đề cập đến ở trên, cần chú ý đến **thái độ đối với việc đọc và viết** mà trẻ hình thành trong những năm đầu đời. Bởi một đứa trẻ hào hứng, vui thích với việc đọc từ nhỏ, nhiều khả năng trẻ đó sẽ vẫn cảm nhận như vậy về việc đọc trong suốt cuộc đời.

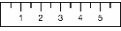
Có thể phát triển kĩ năng đọc viết cho trẻ mầm non theo nhiều cách khác nhau thông qua tương tác với ngôn ngữ, sách và các tài liệu in, cả ở trường và ở gia đình. Để phát triển những kĩ năng đọc viết cho trẻ mầm non, cần tạo ra môi trường giáo dục ngay từ sớm với các yếu tố quan trọng như sau:

- **Cho trẻ tiếp xúc sớm với sách và tài liệu in** - việc đọc cùng với trẻ là hoạt động quan trọng nhất để hình thành những kiến thức và kĩ năng cần thiết cho việc đọc thành công sau này.
- **Mở rộng cơ hội cho trẻ được nói chuyện** với người lớn và bạn bè, hỏi và trả lời câu hỏi - xây dựng kĩ năng nói cho trẻ là rất quan trọng - nó không chỉ giúp trẻ tự tin mà còn giúp mở rộng vốn từ và hình thành thói quen lắng nghe.

- **Cơ hội nhìn thấy và tương tác với chữ cái** - cho dù đó là bảng chữ cái trên lớp, trong các quyển sách ở nhà, trên nhãn hiệu thức ăn tại siêu thị, việc trẻ được tiếp xúc với chữ cái sẽ tạo ra khác biệt lớn đối với trẻ và quyết định việc trẻ có thể đọc nhanh và tốt như thế nào khi được hướng dẫn tại trường.

Làm quen với toán là gì?

Làm quen với toán là những hoạt động giúp trẻ xây dựng những khái niệm toán ở những giai đoạn sớm nhất. Các nhà giáo dục và nghiên cứu đã bắt đầu tìm hiểu cách thức xây dựng các khái niệm toán từ sớm tương tự như cách chúng ta đang hiểu về làm quen với đọc viết cho trẻ. Theo tác giả Xu, Spelke, & Goddard (2005), giống như việc trẻ biết rằng các chữ tương ứng với ngôn ngữ nói, việc hiểu rằng mỗi con số đều gắn với một số lượng cụ thể là điều không dễ mà trẻ cần bắt đầu hình thành từ những năm đầu đời. Những kỹ năng sơ đẳng về toán hết sức quan trọng cho học tập, công việc và sự thành công của trẻ sau này vì toán sẽ được sử dụng hằng ngày trong cuộc sống. Các nội dung làm quen với toán bao gồm:

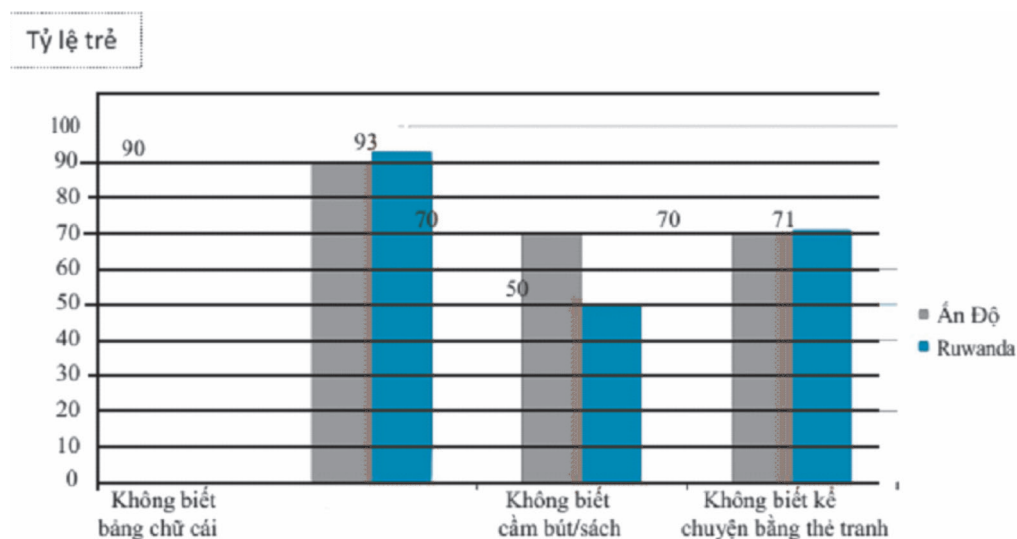
Số và Đếm	Sắp xếp theo quy luật	Phân loại	So sánh và đo lường	Hình học và định hướng không gian
123				
Trẻ có thể hiểu biểu tượng về các con số, thứ tự và các cách thức biểu thị con số, xếp tương ứng 1-1 và đếm số lượng.	Trẻ có khả năng nhận ra, làm theo và tạo ra các quy luật đơn giản (sự lặp lại của những đồ vật theo quy luật).	Trẻ có khả năng phân biệt giữa những sự vật giống nhau và khác nhau ; sắp xếp các đồ vật theo đặc tính (kích thước, hình dạng, màu sắc, chất liệu...).	Trẻ có khả năng mô tả và so sánh các đặc tính có thể đo lường được như thời gian, độ dài, cân nặng, kích cỡ bằng cách ước lượng hoặc các cách thức đo lường khác (đo bằng bước chân, gang tay...).	Trẻ có thể định hướng được vị trí không gian (dưới, trên, bên cạnh, ở giữa, bên trong, bên ngoài) và biết được những hình cơ bản.

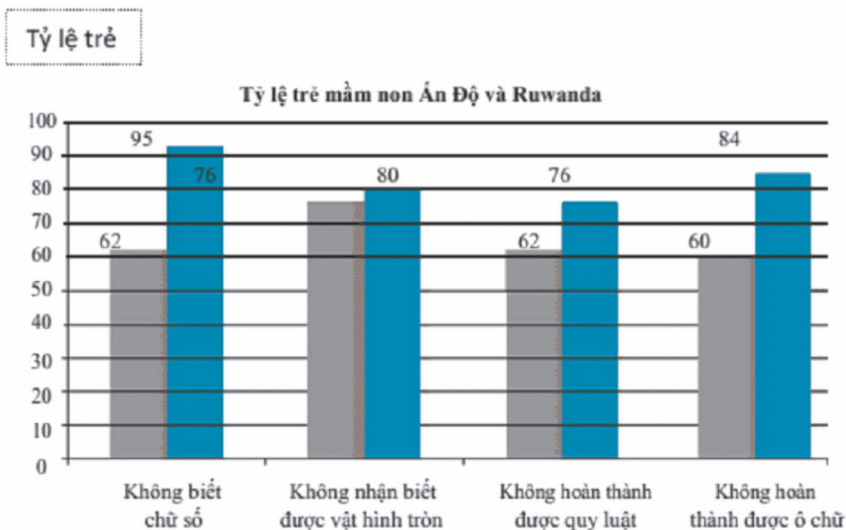
Ở giai đoạn đầu đời, trẻ làm quen với toán tốt nhất thông qua các hoạt động vui chơi và thực hành. Trẻ cần được trực tiếp tương tác và hoạt động với các đồ vật thật, đặc biệt khi học các khái niệm toán vốn rất trừu tượng. Nếu yêu cầu trẻ giải quyết vấn đề một cách trừu tượng mà không dùng những đồ vật cụ thể, trẻ sẽ thuộc lòng câu trả lời thay vì thực sự suy nghĩ giải quyết vấn đề. Càng ngày, trẻ sẽ càng phụ thuộc vào việc học thuộc và đánh mất khả năng tư duy. Chính vì vậy, để trẻ thực sự hiểu các khái niệm, cần cung cấp cho trẻ những đồ vật cụ thể như hòn đá, hạt đậu, khoai tây, lá cây... Ngoài ra, những kĩ năng toán sơ đẳng sẽ được phát huy nếu trẻ có được nhiều cơ hội “trò chuyện về toán”, cơ hội nhìn và tiếp xúc với con số, hình dạng, màu sắc, kích cỡ...

Tổ chức cứu trợ trẻ em (SCI) và hoạt động hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán

Việc làm quen với đọc viết và toán có tầm quan trọng đặc biệt đối với sự phát triển của trẻ trong những năm đầu đời và sự thành công của trẻ trong tương lai. Từ năm 2010, Tổ chức Cứu trợ Trẻ em đã bắt đầu chú trọng đến những kỹ năng đọc viết và toán cho trẻ mầm non một cách có hệ thống hơn nhằm đáp ứng những thách thức ngày càng tăng của việc trẻ em bước vào cấp Tiểu học mà chưa có những khái niệm cơ bản về chữ viết, bảng chữ cái, hình dạng, phân loại và những kỹ năng cơ bản khác, mặc dù khả năng tiếp cận với những chương trình giáo dục mầm non đã được cải thiện.

Các đồ thị dưới đây tóm tắt kết quả nghiên cứu của SCI tại Ấn Độ và Ru-an-đa về các kỹ năng đọc viết và toán cho trẻ mầm non trong nhóm trẻ 4-5 tuổi. Kết quả cho thấy, mặc dù khá nhiều trẻ em đang tham gia chương trình giáo dục mầm non, nhưng kỹ năng đọc viết và toán cho trẻ mầm non nhìn chung vẫn chưa đạt yêu cầu.





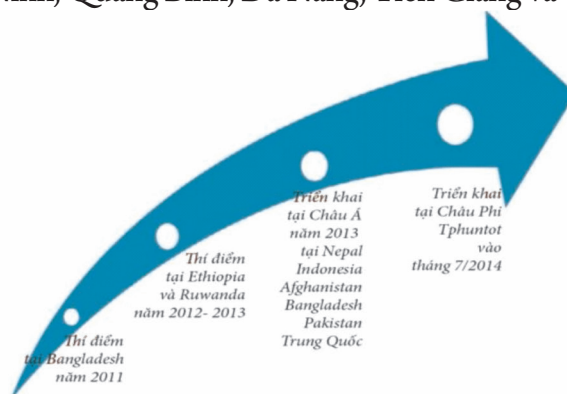
Những số liệu thống kê đáng báo động này được những người quan tâm đến lĩnh vực giáo dục lý giải rằng, một trong những nguyên nhân là do nhiều giáo viên còn khá hạn chế về cách tổ chức các hoạt động giáo dục để hướng dẫn trẻ làm quen với đọc viết và toán, giáo viên chủ yếu tập trung vào việc thuộc lòng và ghi nhớ - chẳng hạn như đọc bảng chữ cái, đếm vẹt và ghi nhớ những vần điệu thay vì hướng dẫn trẻ trong môi trường học tập vui vẻ.

Để giải quyết thách thức này, Tổ chức Cứu trợ Trẻ em đã xây dựng một bộ công cụ *Hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán* (ELM) nhằm nâng cao chất lượng thực hiện các chương trình Chăm sóc và Phát triển trẻ mầm non tại các cơ sở giáo dục mầm non và tại gia đình, thông qua đó, thúc đẩy sự phát triển các kỹ năng đọc viết và toán cho trẻ từ 3-6 tuổi. Trong quá trình xây dựng bộ công cụ này, Tổ chức Cứu trợ Trẻ em có tham khảo các nguồn tài liệu khác nhau từ các cơ sở giáo dục mầm non hay các chương trình triển khai tại nhà ở các quốc gia.

Bộ công cụ hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán ELM được triển khai ở đâu?

Tổ chức Cứu trợ Trẻ em bắt đầu thí điểm bộ công cụ ELM trên quy mô nhỏ tại Bangladesh từ năm 2011. Sau đó, hai quốc gia khác là Rwanda và Etiopia cũng đã triển khai chương trình hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và

toán trong khuôn khổ chương trình giáo dục mầm non. Đến năm 2013, 05 quốc gia châu Á khác cũng đã sử dụng tài liệu này và đã mở rộng triển khai tới châu Phi từ hè năm 2014. Tính đến năm 2017, Save the Children (SC) đã triển khai việc áp dụng bộ công cụ ELM tại 18 quốc gia, trong đó có Việt Nam (thực hiện từ năm 2015). Tại mỗi quốc gia, Bộ công cụ này đã được điều chỉnh để áp dụng cho phù hợp với điều kiện thực tế của quốc gia đó. Tại Việt Nam, Tổ chức Cứu trợ Trẻ em đã thực hiện thí điểm ở Lào Cai, Yên Bái và Quảng Nam từ năm 2015 và mở rộng ra các địa bàn khác như Điện Biên, Đồng Nai. Trong giai đoạn từ 2018-2020, bộ công cụ sẽ được tiếp tục thực hiện ở 6 tỉnh/thành phố là Hải Phòng, Quảng Ninh, Quảng Bình, Đà Nẵng, Tiền Giang và Cần Thơ.



Hiệu quả của Bộ công cụ hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán ELM

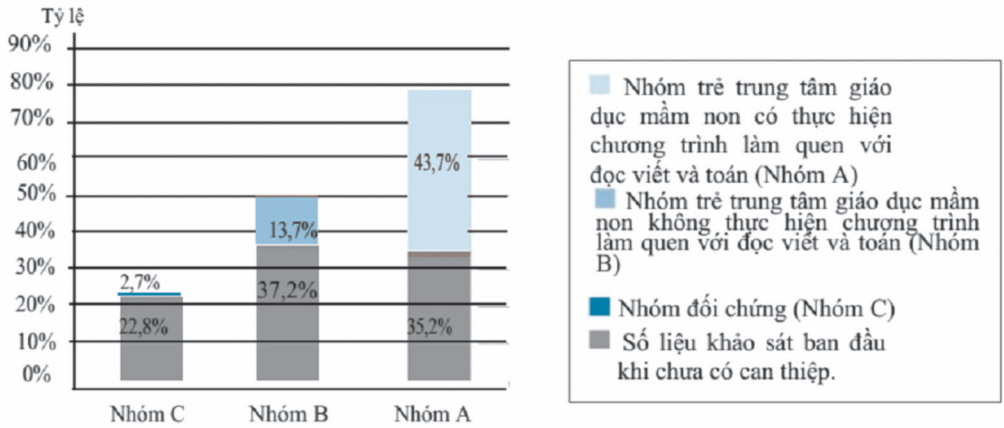
Ngày càng có nhiều bằng chứng thuyết phục từ các quốc gia cho thấy hiệu quả của các tài liệu hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán.

Một nghiên cứu gần đây ở Ethiopia đã so sánh ba nhóm trẻ em: Nhóm A – nhóm thực hiện chương trình hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán (trẻ học tại các cơ sở giáo dục mầm non có thực hiện chương trình hỗ trợ làm quen với đọc viết và toán); Nhóm B – nhóm trẻ học tại các cơ sở giáo dục mầm non mà không thực hiện chương trình hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán); và Nhóm C – nhóm trẻ không đi học tại các cơ sở giáo dục mầm non và không thực hiện chương trình hỗ trợ làm quen với đọc viết và toán. Theo đó, các tác động của chương trình giáo dục mầm non và bổ sung chương

trình hỗ trợ trẻ làm quen với đọc viết và toán đã nhận thấy rõ nhóm có can thiệp thể hiện sự cải thiện đáng kể đối với hầu hết các lĩnh vực tiền học đường, với mức độ hiệu quả cao từ 1.04 đến 1.73 chỉ trong vòng 5 tháng.

Những trẻ trong nhóm A thể hiện sự tiến bộ về đọc viết gấp 3 lần so với trẻ nhóm B. Những trẻ ở nhóm C có tiến bộ không đáng kể. Sự tiến bộ rõ rệt được thể hiện ở hầu hết các nội dung làm quen với đọc viết, nhất là kiến thức về bảng chữ cái. Có khoảng 68% trẻ trong nhóm A biết tất cả 10 chữ cái thường gặp, con số này ở nhóm B là 25% và nhóm C chỉ đạt 1%.

Hình 1: Kết quả khảo sát đầu kì và cuối kì về ngôn ngữ theo từng nhóm (tỉ lệ % trả lời đúng trên 86 câu hỏi)

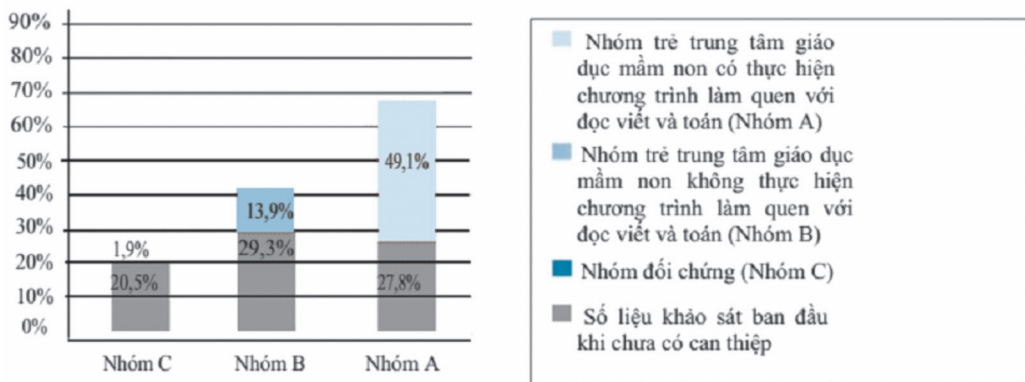


- **Nhóm A:** Nhóm trẻ học tại các cơ sở giáo dục mầm non có thực hiện chương trình làm quen với đọc viết và toán.
- **Nhóm B:** Nhóm trẻ học tại các cơ sở giáo dục mầm non nhưng không thực hiện chương trình làm quen với đọc viết và toán.
- **Nhóm C:** Nhóm trẻ không đi học tại các cơ sở giáo dục mầm non và không thực hiện chương trình làm quen với đọc viết và toán.
- Số liệu khảo sát ban đầu khi chưa có can thiệp.

Nghiên cứu về những tiến bộ của trẻ có sự can thiệp của chương trình hỗ trợ trẻ làm quen với toán, SCI cũng nhận thấy xu thế học tập tương tự, theo đó, trẻ thuộc nhóm A có tiến bộ gấp 3 lần so với trẻ trong nhóm B. Trẻ thuộc

nhóm C có mức tiến bộ thấp hơn rất nhiều so với nhóm trẻ nhóm B. Biểu đồ số 2 cho thấy nhóm C có sự tiến bộ không đáng kể. Những tiến bộ được ghi nhận rõ rệt nhất là trong nội dung nhận biết số, trẻ em thuộc nhóm A có tiến bộ hơn 50% trong tất cả các kĩ năng (con số này ở nhóm B chỉ đạt 6%).

Hình 2: Về toán: kết quả khảo sát đầu kỳ và cuối kỳ theo từng nhóm (tỷ lệ trả lời đúng trên 68 câu hỏi).



- Nhóm A: Nhóm trẻ học tại các cơ sở giáo dục mầm non có thực hiện chương trình làm quen với đọc viết và toán
- Nhóm B: Nhóm trẻ học tại các cơ sở giáo dục mầm non nhưng không thực hiện chương trình làm quen với đọc viết và toán
- Nhóm C: Nhóm trẻ không đi học tại các cơ sở giáo dục mầm non và không thực hiện chương trình làm quen với đọc viết và toán
- Số liệu khảo sát ban đầu khi chưa có can thiệp

Kết quả một nghiên cứu khác ở Bangladesh tiếp tục khẳng định hiệu quả của chương trình hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán. Theo đó, SCI theo dõi trẻ em từ mẫu giáo đến những năm đầu tiểu học ở Bangladesh và nhận thấy những trẻ được hỗ trợ của chương trình trong 2 năm mẫu giáo có kĩ năng đọc viết và toán tốt hơn đáng kể so với nhóm không có sự hỗ trợ này.

SCI cũng đang tiếp tục nghiên cứu để xây dựng những bằng chứng cụ thể về hiệu quả của bộ tài liệu dành cho cha mẹ.

Tại Việt Nam, Dự án Hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán cũng được triển khai tại tỉnh Quảng Nam và Yên Bái nhằm nâng cao sự sẵn sàng đi học, cải thiện môi trường học tập tại nhà và sự phát triển toàn diện của trẻ em dân tộc thiểu số ở 2 tỉnh này. Dự án này là một phần trong sáng kiến của Tổ chức Cứu trợ Trẻ em nhằm thúc đẩy sự phát triển kĩ năng đọc viết và toán của trẻ em dân tộc thiểu số ở cả trường học và tại gia đình. Những kinh nghiệm SCI có được và kết quả đánh giá đã chứng minh rằng cách tiếp cận này phù hợp, có hiệu quả trong điều kiện và thực tiễn của Việt Nam và có thể nhân rộng. Báo cáo từ Hệ thống đánh giá quốc tế về kết quả học sớm của trẻ - (IDELA) sau 14 tháng can thiệp cho thấy sự phát triển của các trẻ tham gia dự án đã tăng ở tất cả các lĩnh vực, thể hiện sự cải thiện về tính sẵn sàng đi học của trẻ. Cụ thể, với kĩ năng đọc viết, điểm trung bình tăng từ 15% đến 32%. Với kĩ năng toán, cụ thể là nhận biết số, mức tăng từ 18% lên 43%... Sau can thiệp, các bậc cha mẹ/người chăm sóc trẻ cũng đã có sự thay đổi vô cùng tích cực cả về kiến thức, thái độ và hành vi trong việc dạy con học tại nhà. Nhận thức của cha mẹ/người chăm sóc trẻ về tạo môi trường giàu chữ viết đã thay đổi hoàn toàn, đặc biệt việc hình thành thói quen mua/mượn sách về nhà cho trẻ đã tăng từ dưới 4% lên đến hơn 50% trong số cha mẹ/người chăm sóc trẻ được khảo sát. Thói quen sử dụng ELM của cha mẹ/người chăm sóc trẻ tại nhà cho thấy sự tăng lên ít nhất 03 lần trong việc thường xuyên thực hiện các hoạt động ELM của cha mẹ/người chăm sóc trẻ dành cho con cái tại nhà. Đây là một kết quả đáng khích lệ trong bối cảnh còn nhiều đồng bào DTTS không biết chữ ở địa bàn dự án (trích từ kết quả IDELA cuối kỳ - dự án ECD tại Văn Chấn và Tây Giang 2016). Kết quả của Dự án cũng là những minh chứng để vận động Bộ Giáo Dục và Đào tạo áp dụng phương pháp tiếp cận ELM cũng như tăng cường thực hiện chương trình GDMN cho trẻ em dân tộc thiểu số ở Việt Nam. Bộ công cụ ELM của SCI đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo cho phép chỉnh sửa cho phù hợp với văn hoá, điều kiện thực tiễn của Việt Nam với tên gọi ***“Bộ công cụ hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán”*** (ELM).

Bộ công cụ hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán ELM bao gồm những gì?

Bộ công cụ hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán bao gồm 07 cuốn tài liệu. Cụ thể:

Cuốn số 1: Giới thiệu tổng quan

Cuốn số 2: Tài liệu tập huấn giáo viên cốt cán

Cuốn số 3: Tài liệu tập huấn giáo viên

Cuốn số 4: Thẻ hoạt động cho giáo viên

Cuốn số 5: Tài liệu tập huấn tình nguyện viên cốt cán

Cuốn số 6: Tài liệu tập huấn tình nguyện viên tổ chức sinh hoạt CLB cha mẹ tại cộng đồng

Cuốn số 7: Thẻ hoạt động cho cha mẹ

Ngoài cuốn giới thiệu tổng quan, Bộ công cụ gồm hai phần:

- **Tài liệu ELM dành cho giáo viên mầm non** gồm 03 cuốn, trong đó có 02 cuốn tài liệu tập huấn (cuốn số 2 – Tập huấn giáo viên cốt cán và cuốn số 3 – Tập huấn giáo viên) và 01 cuốn thẻ hoạt động (cuốn số 4 – Thẻ hoạt động cho giáo viên). Các tài liệu này tập trung vào những cách thức phù hợp để giáo viên giúp trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán. Tài liệu tập huấn được thiết kế kĩ lưỡng, tập trung vào phương pháp dạy học tích cực và thực hành dành cho các giáo viên mầm non. Cuốn thẻ hoạt động gồm 120 hoạt động/trò chơi đơn giản, vui nhộn và hiệu quả được tích hợp vào kế hoạch hằng ngày của các cơ sở giáo dục mầm non nhằm hỗ trợ trẻ làm quen với đọc viết và toán (*Tham khảo một số ví dụ trong Phụ lục 1*).

Tuy nhiên, đây không phải là tài liệu đào tạo toàn diện dành cho giáo viên mầm non. Bộ tài liệu cũng không thay thế cho bất kì chương trình giáo dục mầm non nào. Bộ tài liệu này tập trung hỗ trợ trẻ làm quen với đọc viết và toán dựa trên chương trình giáo dục mầm non sẵn có với giả định trẻ đã tiếp cận với một chương trình giáo dục mầm non có chất lượng, các giáo viên mầm non được đào tạo cơ bản về giáo dục mầm non và những yếu tố đảm bảo chất lượng đã được đáp ứng (ví dụ như tỉ lệ giáo viên – học sinh, chương trình giảng dạy dựa trên hoạt động vui chơi, thường xuyên có giám sát và hỗ trợ

v.v...). Trên nền tảng đó, tài liệu này giúp tăng cường khả năng sẵn sàng đi học, kĩ năng đọc viết và toán cho trẻ mầm non, góp phần nâng cao chất lượng thực hiện chương trình giáo dục mầm non.

- **Tài liệu hướng dẫn ELM tại nhà** gồm 03 cuốn, trong đó có 02 cuốn tài liệu tập huấn (cuốn số 5 - tập huấn tình nguyện viên cốt cán và cuốn số 6 - tập huấn tình nguyện viên tổ chức sinh hoạt CLB cha mẹ tại cộng đồng) và 01 cuốn thẻ hoạt động cho cha mẹ (cuốn số 7). Các cuốn tài liệu này nhằm giúp cha mẹ hỗ trợ trẻ làm quen với đọc viết và toán tại nhà, đặc biệt dành cho những trẻ chưa được tiếp cận với các cơ sở giáo dục mầm non, giúp tăng cường năng lực và sự tự tin cho các bậc cha mẹ trong hỗ trợ việc học của con em mình. Cha mẹ /người chăm sóc trẻ được hướng dẫn thực hiện ELM tại nhà thông qua các buổi sinh hoạt câu lạc bộ cha mẹ định kì (8 buổi trong thời gian 3-4 tháng). Tài liệu cũng chia sẻ với cha mẹ /người chăm sóc trẻ các hoạt động/ trò chơi đơn giản và thực tế có thể thực hiện ELM tại gia đình cùng trẻ trong các sinh hoạt hằng ngày, giúp tăng cường tối đa ảnh hưởng của gia đình đối với trẻ và nâng cao vai trò của cha mẹ/người chăm sóc trẻ trong chuẩn bị cho trẻ những kĩ năng cần thiết để đến trường.

Tài liệu hướng dẫn ELM tại gia đình không phải là chương trình đào tạo cha mẹ toàn diện mà là một bộ tài liệu mang tính tương tác và thực tiễn, tập trung vào những kĩ năng sẵn sàng đi học của trẻ (kĩ năng đọc, viết và toán). Tài liệu này có thể dùng độc lập hoặc dùng bổ sung cho các cơ sở giáo dục mầm non (cha mẹ/người chăm sóc trẻ tham dự đào tạo định kỳ tại các cơ sở giáo dục mầm non). Chương trình này được thiết kế cho thời gian ngắn và có thể tích hợp vào các chương trình đào tạo cha mẹ/người chăm sóc trẻ khác toàn diện hơn, tuy nhiên không đề cập đến những vấn đề có liên quan khác như sức khỏe, bảo vệ hoặc dinh dưỡng. (*Tham khảo một số ví dụ trong Phụ lục 2*)

Bộ công cụ hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán có mối quan hệ mật thiết với **Bộ công cụ Tăng cường kĩ năng đọc viết (LB) và Tăng cường kĩ năng toán (NB) cho học sinh tiểu học** (Một bộ công cụ khác của SCI). Những trải nghiệm với các hoạt động làm quen với đọc viết và toán cho trẻ mầm non có thể hỗ trợ trẻ có được những kĩ năng sẵn sàng cho việc đọc viết

và rất có ích khi trẻ bước vào tiểu học. Một số tài liệu hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết cũng nằm trong chương trình đào tạo giáo viên về Tăng cường kỹ năng đọc viết và Tăng cường kỹ năng toán cho học sinh tiểu học và sẽ tạo ra sự chuyển tiếp tự nhiên giữa giáo dục mầm non và giáo dục tiểu học.

Một số tài liệu thuộc bộ công cụ Hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán cũng rất hữu ích khi triển khai các chương trình Tăng cường kỹ năng đọc viết và Tăng cường kỹ năng toán cho học sinh tiểu học. Hơn nữa, những ý tưởng cho các hoạt động tăng cường đọc viết và toán chia sẻ với cha mẹ/người chăm sóc trẻ tại các buổi sinh hoạt cộng đồng cũng được củng cố và phát huy qua các buổi sinh hoạt câu lạc bộ cha mẹ trong khuôn khổ chương trình hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán.

Trong tương lai, chúng tôi hy vọng rằng ngày càng có nhiều quốc gia xem xét tầm quan trọng của việc áp dụng Bộ công cụ Hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán (ELM) và xây dựng những chương trình hỗ trợ phát triển kỹ năng đọc viết và toán cho trẻ bắt đầu từ những năm đầu đời thông qua chương trình ELM và mở rộng tới bậc Tiểu học thông qua chương trình Tăng cường kỹ năng đọc viết và Tăng cường kỹ năng toán cho học sinh tiểu học. Các bên quan tâm có thể liên hệ với đầu mối chương trình Phát triển trẻ thơ (thuộc chương trình Giáo dục) của Tổ chức Cứu trợ Trẻ em để yêu cầu cung cấp tài liệu liên quan, từ đó xây dựng kế hoạch thực hiện phù hợp với bối cảnh của mình.

ĐỂ TÌM HIỂU THÊM THÔNG TIN

Để biết thêm thông tin về Bộ công cụ Hỗ trợ trẻ mầm non làm quen với đọc viết và toán và các bằng chứng mới nhất về hiệu quả tác động, vui lòng liên hệ với bà Lê Thị Thùy Dương, Quản lý Chương trình Giáo dục, qua email: lethithuy.duong@savethechildren.org.

Phụ lục 1: Thẻ hoạt động minh họa cho việc hỗ trợ các kỹ năng làm quen với đọc viết và toán cho trẻ mầm non

EL 1 “Miêu tả đồ vật”	
MÔ TẢ	Trẻ nói với bạn của mình thông tin về một đồ vật/con vật/ hoa quả nào đó mà giáo viên chọn (ví dụ: nói về đặc điểm của quả xoài/cái xe đạp/cái bàn...)
KĨ NĂNG CƠ BẢN	☺ Trò chuyện và lắng nghe
KĨ NĂNG BỔ TRỢ	So sánh và đo lường, Δ Hình học
ĐỒ DÙNG	Một số đồ vật sẵn có như đồ dùng, đồ chơi, các loại hoa quả...
HOẠT ĐỘNG	1. Chọn một đồ vật để mô tả cho trẻ nghe, tốt nhất là một đồ vật mà giáo viên và trẻ có thể nhìn thấy. Ví dụ, có thể chọn “xe đạp”. 2. Giải thích rằng giáo viên sẽ chơi một trò chơi và trẻ sẽ giúp giáo viên nhớ xem đồ vật đó trông như thế nào. Giáo viên cố gắng tìm càng nhiều cách càng tốt để làm cho trò chơi vui nhộn thông qua âm thanh, hành động hoặc thái độ hào hứng của chính mình. 3. Giáo viên mô tả một đồ vật đã chọn cho trẻ nghe. Ví dụ, tả cái xe đạp, giáo viên có thể nói: “Xe đạp có hai bánh, có tay lái để điều chỉnh hướng, tay lái thường làm bằng kim loại...”. 4. Sau đó, nói với trẻ: “Bây giờ, tương tự như thế, các cháu cũng sẽ mô tả về một cái gì đó nhé”. 5. Chia trẻ thành hai nhóm và đứng thành hai hàng đối diện nhau. 6. Giải thích: Giáo viên bảo một trẻ đứng đối diện với mình nói điều gì đó về một đồ vật/đồ chơi/loại quả... Trẻ có thể nói một vài điều như màu sắc, hình dạng, độ to/nhỏ, công dụng của một đồ vật; hoặc màu sắc, kích thước (to, nhỏ), mùi vị của một loại quả nào đó.

HOẠT ĐỘNG	7. Nói: “Bây giờ, từng cặp đứng đối diện nhau hãy nói về đồ vật/một loại quả/hoặc bất kì cái gì được học như quả xoài, quả mít, con chim, hoa hồng, hay xe buýt, ... 8. Tiếp tục trong 15 đến 20 phút hoặc cho đến khi trẻ không còn hứng thú.
THAY ĐỔI VÀ MỞ RỘNG	Thay đổi: • Đặt 2 đồ vật (có thể là hoa hoặc quả) ở trung tâm vòng tròn và đề nghị một trẻ mô tả một trong hai vật đó. Một trẻ khác đoán xem đồ vật đó là gì. • Cho một trẻ xem một đồ vật, sau đó giấu đồ vật đó đi. Trẻ sẽ mô tả đồ vật này để những trẻ khác đoán xem đồ vật bị giấu đi là gì. • Đặt một đồ vật trong một chiếc túi bí ẩn. Một trẻ đặt tay vào túi để sờ và mô tả vật đó cho những trẻ khác đoán. • Chuẩn bị một túi hoặc một hộp đựng các đồ vật tương tự (các đồ vật này có thể liên quan tới một câu chuyện hoặc một hoạt động mà giáo viên và trẻ đã thực hiện cùng nhau). Mời một trẻ lên và nhìn vào hộp, chọn một đồ vật để mô tả cho cả lớp nghe. Sau đó, các trẻ còn lại phải cố gắng đoán xem đó là vật gì. Mở rộng: • Để trẻ mô tả bất kì vật nào mà giáo viên muốn trẻ tìm hiểu. Đôi khi đó có thể là một thứ gì đó trẻ vừa đọc trong hoạt động tương tác (ví dụ như một con thuyền, một bức tranh, một con cá...). • Có thể cho trẻ so sánh với một loại quả, hoa khác mà trẻ biết. Hoạt động này có thể được thực hiện theo nhóm nhỏ. Vào cuối năm học, cô giáo/thầy giáo có thể lặp lại cả hai trò chơi này (mô tả đồ vật và đoán xem vật đó là gì) trong những nhóm nhỏ 3-4 trẻ để khuyến khích sự tự tin và hợp tác giữa các trẻ với nhau. • Thực hiện hoạt động này trước khi thực hiện Hoạt động EL2: Tôi nhìn thấy.

EL 6 “Điều gì sẽ xảy ra tiếp theo?”	
MÔ TẢ	Khi đọc truyện, giáo viên hỏi các câu hỏi để giúp trẻ dự đoán chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo.
KĨ NĂNG CƠ BẢN	☺ Trò chuyện và lắng nghe
KĨ NĂNG BỔ TRỢ	Hiểu về sách
ĐỒ DÙNG	Sách truyện
HOẠT ĐỘNG	1. Giáo viên cùng với trẻ ngồi thành vòng tròn và nói: “Chúng ta sẽ đọc một câu chuyện. Các cháu hãy nhìn các bức tranh trên bìa sách này. Các cháu nghĩ câu chuyện này sẽ nói về ai hoặc về cái gì?” 2. Trẻ có thể dùng bức tranh trên bìa sách để nghĩ về nội dung câu chuyện. Ví dụ, nếu bìa sách có hình một cậu bé và một con dê, trẻ có thể nói: “Cháu nghĩ là sách nói về một cậu bé có một con dê”. 3. Nếu trẻ đoán điều gì đó không đúng, giáo viên không nên bảo trẻ sai. Hãy hỏi trẻ xem tại sao lại nghĩ như thế và sau đó nói: “Cháu có ý kiến rất hay. Hãy thử đọc sách và xem cháu đoán có đúng không nhé”. 4. Sau khi trẻ thảo luận, giáo viên bắt đầu đọc truyện cho trẻ. Đọc hết mỗi trang truyện, giáo viên hỏi trẻ: “Các cháu nghĩ điều gì sẽ xảy ra tiếp theo?”. Giáo viên để trẻ đưa ra một vài dự đoán của mình rồi nói: “Chúng ta sẽ đọc và tìm hiểu xem nhé!”. 5. Khen trẻ nếu trẻ đoán đúng. Nếu trẻ nào đó đoán không đúng, hãy nói với trẻ: “Ý kiến của cháu không nằm trong câu chuyện này, đó không phải là điều quan trọng, ý kiến của cháu là một ý kiến hay. Cô khen cháu vì đã thử đoán điều này”. 6. Thỉnh thoảng, hãy bảo trẻ đoán từ tiếp theo. Ví dụ, nếu câu là “Bé gái đi lấy nước”, hãy chỉ đọc các từ “Bé gái đi lấy...” và dừng lại. Hỏi trẻ: “Bé gái có thể đang đi lấy gì nhỉ?” Để trẻ đoán một vài thứ và sau đó nói: “Hãy đọc lại câu đó và xem ai đúng nhé”.

THAY ĐỔI VÀ MỞ RỘNG	Thay đổi: - Hướng dẫn trẻ cách đọc một cuốn sách: đọc từ trên xuống dưới, từ trái qua phải, đọc lần lượt từng trang... - Đọc một câu chuyện nhưng không đọc hay cho trẻ nhìn thấy trang cuối. Đề nghị trẻ vẽ một bức tranh về những gì trẻ nghĩ sẽ xảy ra vào cuối câu chuyện. - Phát sách cho một nhóm trẻ và bảo trẻ dựa vào các bức tranh và dự đoán xem nội dung câu chuyện như thế nào. Mở rộng: - Trước khi giáo viên đọc truyện, cho trẻ tự phát triển câu chuyện của riêng mình dựa trên ý tưởng của trẻ. Ghi lại các ý kiến khác nhau của trẻ về chuyện gì sẽ xảy ra. Làm một sách truyện khác dựa trên ý kiến của trẻ để ghép với trang bìa.
---------------------	--

EL 23 “Trò chơi nhớ bảng chữ cái”	
MÔ TẢ	Trẻ chơi trò chơi ghi nhớ thẻ chữ cái. Chơi theo nhóm nhỏ.
KĨ NĂNG CƠ BẢN	ABC Kiến thức về bảng chữ cái
KĨ NĂNG BỔ TRỢ	☞ Hiểu về chữ viết
ĐỒ DÙNG	Bộ 16 thẻ với 8 chữ cái khác nhau (mỗi chữ cái có hai thẻ). Số lượng bộ thẻ tùy thuộc vào số lượng trẻ trong lớp.
HOẠT ĐỘNG	- Chia trẻ thành nhóm nhỏ 4 hoặc 5 bạn (trẻ cần biết cách chia nhóm đầu năm học). Phát cho mỗi nhóm một vài thẻ chữ cái, mỗi chữ cái có hai thẻ. Khi trẻ cầm thẻ, hãy trộn thẻ lên và úp xuống để không nhìn thấy chữ cái. - Hướng dẫn luật chơi: Nói: “Các cháu xếp các thẻ chữ cái thành 4 hàng rồi lần lượt lật hai thẻ một lúc. Nếu hai thẻ đều là một chữ cái, các cháu được giữ lại thẻ. Nếu hai thẻ là hai chữ cái khác nhau, hãy úp chúng lại vị trí cũ và đến lượt bạn

HOẠT ĐỘNG	khác chơi”. (Giáo viên làm mẫu cách chơi trò chơi trước khi trẻ chơi theo nhóm). 3. Chỉ sử dụng những chữ cái mà trẻ biết và/hoặc chữ cái mà giáo viên đang dạy tuần đó. 4. Giáo viên làm mẫu trước khi cho cả lớp chơi. 5. Phát thẻ cho từng nhóm. Lưu ý mỗi nhóm nhận được 1 bộ thẻ. Số thẻ không nhiều hơn 16 (8 cặp chữ cái – giáo viên có thể sử dụng 8 chữ cái khác hoặc các chữ cái có thể đã được sử dụng hơn 2 lần). 6. Đi quanh lớp và xem có nhóm nào cần giúp không. Khi trẻ ghép xong mọi thẻ, trẻ có thể trộn lại và chơi lại.
THAY ĐỔI VÀ MỞ RỘNG	Thay đổi: - Nếu nhiệm vụ này khó với trẻ, hãy bảo trẻ chơi theo cặp và chỉ sử dụng 10 thẻ xếp thành 2 hàng. Mở rộng: - Đề nghị trẻ phát âm chữ cái khi trẻ lật được một cặp thẻ giống nhau. - Đề nghị trẻ nói một từ có chữ cái đó khi trẻ lật được một cặp thẻ giống nhau. - Khi trẻ đọc các từ đơn giản, hãy đề nghị trẻ ghép chữ cái với từ bắt đầu bằng chữ cái đó.

EM 26 “Đo bằng bàn chân”	
MÔ TẢ	Trẻ đo các đồ vật bằng bàn chân.
KĨ NĂNG CƠ BẢN	So sánh và đo lường.
KĨ NĂNG BỔ TRỢ	1 2 3 Số và đếm. Hợp tác
ĐỒ DÙNG	Phấn, bảng viết phấn.

HOẠT ĐỘNG	1. Nói: “Chúng ta sẽ dùng bàn chân đo xem một vật dài bao nhiêu nhé”. 2. Trẻ nghĩ một danh sách các đồ vật trẻ sẽ đo chiều dài. Ví dụ, trẻ có thể đo tấm thảm, bàn hoặc một lối đi. 3. Khi trẻ thống nhất sẽ đo cái gì (ít nhất hai thứ), hỏi: “Các cháu nghĩ cái nào dài hơn, [đồ vật một] hay [đồ vật hai]?” 4. Sau khi trẻ trả lời, nói: “Chúng ta cùng xem nào”. 5. Chỉ cho trẻ cách đo đồ vật đầu tiên bằng bàn chân (bằng cách đặt gót chân vào điểm bắt đầu của đồ vật và bước dọc theo nó, gót chân của bàn chân này chạm vào phía trên cùng ngón chân của bàn chân kia, đếm số bước). Trẻ có thể dễ làm hơn nếu làm theo cặp, trong đó một trẻ bước còn trẻ kia giúp bạn cách đặt gót chân, ngón chân và đếm số bước. Sau đó, trẻ có thể viết lại kết quả đo lên bảng. Để cả lớp thực hiện hoạt động này. 6. Sau đó, mời trẻ đo đồ vật thứ hai (nếu trẻ làm theo cặp thì đổi vai trò cho nhau). 7. Sau đó nói: “Hãy xem chúng ta đoán có đúng không nào. Đồ vật nào được đo nhiều bàn chân hơn? / Bao nhiêu bạn thấy đồ vật một được đo nhiều bàn chân hơn đồ vật hai? Đó có phải là điều mà chúng ta đã đoán không?”. 8. Khi kết thúc, nói: “Bây giờ chúng ta đã biết rằng đồ vật dài hơn dài hơn đồ vật ngắn hơn. Các cháu giỏi lắm”.
THAY ĐỔI VÀ MỞ RỘNG	Thay đổi: • Hoạt động này có thể được đo bằng các đồ vật khác ngoài bàn chân. Trẻ có thể đo bằng khối hình, bút chì, bàn tay... • Hoạt động này có thể được thực hiện ngoài trời cũng như trong nhà. Ví dụ, có thể thực hiện với khoảng cách: “Cái gì xa hơn? Khoảng cách từ cổng trường tới cái cây, hoặc từ cái cây tới hàng rào?”.

	Mở rộng: - Sau khi đo chiều dài của đồ vật, hãy cho trẻ vẽ một bức tranh về đồ vật đó và viết một con số đại diện cho kích thước của đồ vật này. Tương tự, trẻ có thể đo chiều cao của các đồ vật, sau đó vẽ một bức tranh và dán nhãn về chiều cao của đồ vật đó. - Trẻ cũng có thể đo cả chiều dài, chiều cao và chiều sâu của đồ vật. - Đo các đồ vật mà không có chiều dài vừa đủ một số lần bàn chân. Ghi lại số bàn chân đo được trên đồ vật đó.
--	--

EM 47 “Tạo hình bằng que”	
MÔ TẢ	Trẻ tạo ra các hình dạng bằng những cái que, sỏi, hạt hoặc những vật liệu khác.
KĨ NĂNG CƠ BẢN	△ Hình học
KĨ NĂNG BỔ TRỢ	123 Số và đếm ■●■●■● Sắp xếp theo quy luật
ĐỒ DÙNG	Thẻ hình, que (hoặc tăm, hạt, sỏi, nắp chai, vỏ sò...)
HOẠT ĐỘNG	- Phát cho mỗi trẻ một thẻ hình học hoặc một mảnh giấy có hình dạng mà trẻ sẽ tập trung học vào ngày hôm đó. - Tiếp theo, vẽ hình đó lên bảng và nói tên của hình đó. - Chỉ cho trẻ biết cách để lần theo hình dạng bằng cách di ngón tay theo đường viền của hình. Mô tả hình dạng bằng lời và lưu ý nếu nó có đường thẳng, đường cong và các góc. - Tiếp theo, đưa cho mỗi trẻ một vài que (hoặc tăm, hạt, sỏi, nắp chai...) và chỉ cho trẻ cách để lần theo hình dạng với những cái que hoặc xếp các hạt/hạt, que, sỏi... theo hình dạng của một hình đã phác thảo. - Thực hiện với những đồ dùng khác nhau. Ví dụ: nếu trẻ làm hình vuông với những cái que thì hãy làm hình vuông với những viên sỏi hoặc đá sau đó.

HOẠT ĐỘNG	6. Sau khi trẻ thực hiện được một vài lần, hãy chúc mừng trẻ đã tìm hiểu được hình đó.
THAY ĐỔI VÀ MỞ RỘNG	Thay đổi: • Trẻ sử dụng que tre hoặc phấn và vẽ các hình trên sân theo ý thích. Đếm số lượng các hình mà trẻ đã vẽ được trên sân. • Trẻ sử dụng chai nước Lavie có đầy nước, trên nắp đậy một lỗ nhỏ. Chúc đầu nắp chai nước có lỗ nhỏ để nước chảy ra và vẽ các hình dạng bằng nước trên sân. Đếm số lượng hình các bạn cùng vẽ được ở trên sân. • Hướng trẻ chú ý quan sát sự thay đổi của các hình được vẽ bằng nước. Nước sẽ bốc hơi dần, hình vẽ sẽ mờ dần đến khi mất hẳn. Mở rộng: • Liên hệ mở rộng bằng cách tìm các hình từ đồ vật xung quanh và gọi tên (khăn hình vuông; bàn hình tròn; cửa hình chữ nhật; cửa sổ hình vuông...). • Trẻ dùng sỏi nhỏ hoặc các đoạn tăm cắt nhỏ và xếp vào theo hình đó theo các hình có sẵn trên giấy. Khi trẻ đã thành thạo, để trẻ tự xếp các hình theo ý thích và tự chọn. • Gọi tên các hình mà trẻ tự tạo ra từ bộ phận cơ thể, đếm số lượng hình mà trẻ đã tạo được.

Buổi sinh hoạt số 5: PHÂN LOẠI VÀ SẮP XẾP

Phân loại	Sắp xếp theo quy luật	Tìm vật tương tự
		
* Để 2 hoặc 3 loại rau củ vào cùng với nhau (ví dụ: khoai lang, cà chua, cà rốt). * Nói với trẻ: “Con hãy giúp bố/mẹ nhặt riêng những loại rau củ này thành các nhóm khác nhau nhé.” * Động viên trẻ phân loại rau theo chủng loại, kích cỡ... Có thể sử dụng các loại hạt như ngô, đỗ, lạc... trộn vào nhau cho trẻ phân loại.	* Cùng với trẻ thu thập các loại lá cây khác nhau. Hướng dẫn trẻ phân loại hoặc sắp xếp theo kích thước từ nhỏ đến to hoặc từ to đến nhỏ. Phân loại và sắp xếp theo màu. Phân loại và sắp xếp theo hình dạng. Sắp xếp theo quy luật: to – nhỏ – to – nhỏ hoặc lá xanh – lá vàng – lá xanh... * Chơi trò chơi tương tự như vậy với que, sỏi, vỏ sò...	* Nói với trẻ: “Con hãy tìm những gì giống/gần giống/tương tự với vật mà bố/mẹ nói với con. Hãy nghe thật kĩ nhé!”. – Đây là một quả cà chua. Con có biết quả gì cũng có màu đỏ như quả cà chua này không? – Con có biết cái gì cũng có hình tròn giống/gần giống/tương tự như quả cà chua này không?

Xếp chữ cái trong tên trẻ



* Viết tên trẻ lên một tờ giấy.

Viết mỗi chữ cái trong tên trẻ lên các thẻ giấy nhỏ (ví dụ: L-A-N).

Đào các thẻ giấy lên và yêu cầu trẻ hãy sắp xếp chúng theo thứ tự đúng của tên trẻ.

* Hỏi trẻ:

- Chữ cái nào đứng đầu tiên?

- Chữ cái nào tiếp theo?

- Cứ làm như thế cho đến khi trẻ sắp xếp hết các chữ cái trong tên trẻ và nói với trẻ: *Giờ con hãy đọc cho bố/mẹ nghe các chữ cái trong tên con nhé?*

Tìm chữ cái



Viết tên trẻ lên một tờ giấy (ví dụ: L-A-N) và chọn ra một chữ cái (ví dụ: L).

Đưa cho trẻ một quyển sách.

Yêu cầu trẻ tìm ra chữ cái ấy trong các dòng chữ ở quyển sách.

* Hỏi trẻ:

Con có thể nhận ra chữ cái ấy ở đâu nữa?

Con có thể nhận ra chữ cái khác từ tên của con không? (chữ A, N).

Chữ cái biến mất



* Viết một chữ cái lên trên cát (ví dụ: chữ A). Cho con nhìn chữ cái vừa viết rồi xóa đi.

Để con viết lại chữ cái đó. Sau đó xóa đi.

Gợi ý để con viết lại lần nữa: *Con có thể viết chữ cái ấy một lần nữa không?*

* Có thể chơi trò tương tự: viết tên trẻ, xóa 1 chữ cái trong đó rồi yêu cầu trẻ viết lại chữ đã bị xóa.